

Nd.

65. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 105 3. maí 1935, um Ræktunarsjóð Íslands.

Flm.: Páll Zóphóníasson, Skúli Guðmundsson.

1. gr.

1. gr. laganna orðist svo:

Tilgangur Ræktunarsjóðs Íslands er að styðja landbúnaðinn með lánveitingum.

2. gr.

2. tölul. 2. gr. laganna orðist svo:

Tillag úr ríkissjóði 5 milljónir króna, er greiðist með jöfnum greiðslum á árunum 1946—1950.

3. gr.

Í stað „ $2\frac{1}{2}\%$ “ í fyrri málsgrein 6. gr. laganna komi: $1\frac{1}{2}\%$.

4. gr.

1. Í stað 1.—3. málsgr. 8. gr. laganna komi:

Fé Ræktunarsjóðs má eingöngu lána til jarðræktar og húsagerðar á býlum í sveitum (þó ekki til íbúðarhúsa), rafstöðva og annarra mannvirkja í þágu landbúnaðarins, svo sem mjólkurvinnslustöðva, kjötfrystihúsa, ullarverksmiðja, skinnaverksmiðja, þvottahúsa og viðgerðarstöðva landbúnaðarverkfæra, enn fremur til kaupa á vélum, sem notaðar eru við landbúnað.

Til jarðræktar teljast þær jarðabætur, sem greinir í II. og V. kafla jarðræktarlaganna frá 4. júlí 1942, og þær aðrar jarðabætur, sem reglugerð Ræktunarsjóðs tiltekur.

Lán til húsagerðar á sveitabýlum má veita til peningshúsa og geymsluhúsa úr vönduðu efni, er samsvarar jörðinni sem bændabýli að stærð og verði, en venjulega skal þess krafist, að jarðabætur séu áður gerðar á býlinu, eftir því sem stjórn Ræktunarsjóðs telur hæfilegt.

2. Á eftir 1. málslíð 4. málsgr. 8. gr. laganna komi nýr málslíður, þannig:

Lán til vélakaupa mega nema allt að $\frac{3}{4}$ kostnaðarverðs.

5. gr.

1. Á eftir a-lið 2. málsgr. 13. gr. laganna komi nýr stafliður, er verði b-liður, svo hljóðandi:

Til vélakaupa 5—15 ár.

2. e-liður 2. málsgr. 13. gr. laganna orðist svo:

Til peningshúsa og annarra bygginga en þeirra, sem nefndar eru í d-lið, allt að 35 árum.

3. Við 13. gr. laganna bætist:

Vextir af lánum úr sjóðnum skulu ekki vera hærri en 3 af hundraði.

Greinargerð.

Með frv. þessu er lagt til, að fjármagn Ræktunarsjóðs Íslands verði aukið allverulega og honum ætluð stærri verkefni en áður. Er svo til ætlazt, að sjóðurinn veiti landbúnaðinum stofnlán til nauðsynlegra framkvæmda, annarra en íbúðarhúsabygginga, en Byggingarsjóður á að annast lánveitingar til þeirra, og er flutt annað frumvarp samhlíða þessu af þingmönnum Framsóknarflokksins um breytingar á lögnum um byggingar- og landnámssjóð. Jafnframt verði lánskjörin gerð bændum hagstæðari en þau eru nú, enda hafa vextir yfirleitt lækkað, síðan gildandi lög um Ræktunarsjóðinn voru sett. Samkv. frv. eiga vextir af lánum úr sjóðnum ekki að vera hærri en 3 af hundraði, en hafa áður verið 4—5 af hundraði.

Um síðustu áramót átti Ræktunarsjóðurinn i útistandandi lánum um 2 millj. kr., en skuldaði tæplega 1 millj. 100 þús. kr. (jarðræktarbréf í umferð). Höfuðstóll sjóðsins var þá kr. 3793159.89 og þar að auki varasjóður kr. 512811.15. Í 2. gr. þessa frv. er lagt til, að sjóðurinn fái úr ríkissjóði 1 milljón króna árlega næstu 5 ár, sem leggist við höfuðstólinn. Ákvæði laganna um útgáfu jarðræktarbréfa haldast óbreytt, en vaxtabréf í umferð mega aldrei nema meira en sexfaldri upphæð höfuðstóls Ræktunarsjóðsins.

Samkvæmt gildandi lögum má Ræktunarsjóður eingöngu lána fé til jarðræktar og húsagerðar á býlum í sveitum. Eftir þessu frv. á sjóðurinn eins og áður að lána til jarðabóta og húsabygginga, annarra en íbúðarhúsa, jafnt á eldri býlum sem nýbýlum, en lánadeild nýbýlasjóðs að hætta störfum; einnig til rafstöðvabygginga fyrir sveitabýli, sem ekki fá rafmagn frá rafveitum ríkis eða sveitarfélaga, og stofnlán til ýmissa annarra framkvæmda í þágu landbúnaðarins, svo sem til byggingar mjólkur-

vinnslustöðva, kjötfrystihúsa, ullar- og skinnaverksmiðja, viðgerðarstöðva landbún-aðarverkfæra, þvottahúsa o. s. frv.; enn fremur til kaupa á landbúnaðarvélum.

Í 6. gr. laganna frá 1935 er ákveðið, að af árlegum tekjuafgangi, sem verða kann hjá sjóðnum, skuli leggja við höfuðstólinn $2\frac{1}{2}\%$ vexti af upphæð hans, en í 3. gr. þessa frv. er lagt til, að höfuðstólnum reiknist ekki hærri vextir en $1\frac{1}{2}$ af hundraði.

Samkvæmt framansögðu eru aðalatriði frumvarpsins þessi:

Ákvæði um ríkisframlag til sjóðsins, samtals 5 millj. kr. á næstu 5 árum.

Verksvið sjóðsins gert stærra en áður.

Vextir af lánum úr sjóðnum lækkaðir verulega.